

VECKOBLADET

1

UTGIVET AV VPK OCH KU I LUND

Utkommer fredagar

1986 12:e årg

Lösnummerpris 2:00

Fredagen den 17 januari

ÅR och Tetra ställdes mot väggen

Det var trångt om saligheten hos Åkerlund & Rausing den 12 och hos Tetra Pak den 17 december vid de hearingar som länsstyrelsen kallat till om de utsläpp av framför allt kolväten från fabriker som vållat så stor oro från de kringboende, bl a på Klostergården. Fast det var mitt i julruschen hade folket i bostadsområdena tydligen ställt allt annat åt sidan för att göra sin stämma hörd.

Stöddiga Tetra Pak

Inläggen från publiken var påfallande sakkunniga. Man imponerades av de fonder på miljökunskap och sunt förnuft som demonstrerades av både experter och gräsrotter. Alla talare utom två representanter för Tetra Pak var helt ense om att kommunstyrelsens och naturvårdsverkets krav på effektiva reningsåtgärder måste uppfyllas, och om att företagen verkligen har råd till detta.

Representanterna för ÅR och TP uppvisade delvis olika attityder. Jämförelsen får nog anses utfalla till ÅRs fördel. Öppenheten och villigheten till konstruktiva lösningar föreföll avgjort större där än hos TP. Det sistnämnda företags representanter visade en påtaglig osäkerhet, för att inte säga okunnighet, i sakfrågorna vilket de försökte kompensera med

en arrogant stöddighet som knappast gjorde ett fördelaktigt intryck.

TP fick inget stöd av de experter de själva kallat från yrkesmedicinen i Lund och IVL (Institutet för vatten- och luftvårdsforskning) i Göteborg. Skånes Naturvårdsförbund hade lämnat in ett skriftligt uttalande genom sin ordförande Bengt Nihlgård som inte skrädde orden.

Tolv timmar

Stadens borgerliga och socialdemokratiska politiker var tyvärr frånvarande eller passiva. Vpk-arna, bland dem Karin Svensson-Smith och Göte Bergström, gjorde däremot fina insatser i form av sakrika och kraftfulla inlägg. En nyttigt tankeställare för dem i publiken som tilläventyrs inte trott att kommunister kan vara seriösa.

Till sist en blomma till länsstyrelsen som anordnat hearingarna och till ordföranden, Trygve Dackman, för hans sätt att sköta de tillsammans ca tolv timmar långa förhandlingarna. Om alla miljöfrågor i fortsättningen kunde handläggas i denna öppna och sakliga anda vore mycket vunnet.

Om någon månad kommer länsstyrelsens beslut som kan överklagas hos regeringen.

Lars-Arne Norborg

I köket

Vi bjöds sitta i köket. "Vi tycker om att tala om köksseminarium, kitchenseminar." Det talas svenska, engelska, tyska och lite dansk brytning. Det är Jan Øberg som presenterar TFF, i köket, som sagt. "Vi köpte huset och tänkte att det skulle lämpa sig för något annat också, något roligt." Och som den fredsforskare han är blev det något med fredsforskning, Den Transnationella stiftelsen för Freds- och Framtidsforskning, ett privat initiativ.

Han får vackra röda rosor på kinderna när han talar. Han är en av stiftarna, Christina Spännar den andra, och de presenterar inte bara projektet utan även de två första stipendierna som redan finns på plats. Vi får kaffe och pepparkakor. Uppe på ett skåp står en flaska rysk vodka, en Gammeldansk och en amerikansk flaska - "ja, det är högst symboliskt", säger Jan och talar om att här kan stipendierna få en lugn tid, 3-6 månaders forskningsro utan telefoner. De kan lära känna varandra och vi dem; här resoneras fred och strategi, vi äter tillsammans och dricker en flaska vin, som Jan menar har positiv inverkan på forskningen. Men professorn Håkan Wiberg ogillar detta och Jan lägger till "och mineralvatten". Professorn ser nöjd ut och stryker lätt över sina tuffa, inte alltför åtsittande svarta läderbyxor. Någon undrar förstulet om han har en jacka till också.

Civilmotstånd

De två stipendierna har under tiden kilat ut och in, för pressfotograferna vill ha naturligt ljus. De första att njuta av denna stiftelses ro och rum är t f professor Dietrich Fischer från New York University och Wilhelm Nolte, överstelöjtnant från Hamburg. Då Fischer är schweizare talar de tyska sinsemellan och har väl kommit underfund med hur Nolte som militär tillåts forska om civilmotstånd. Till oss säger han att han bor i ett demokratiskt land, så det går bra. Ja, ja, tänker en och annan, hur är det med yrkesförbudet och gästarbetarna, Wallraffs turkar?

Men vad vill han då vidareutveckla? En bok har han redan skrivit om sina teser: kombinerat försvar med civilmotstånd, speciellt i städerna. Då skulle en fiende inte tycka det var intressant att erövra dem. I kärnvapenåldern måste det till andra än militära insatser för att få fred. Och Fischer anser inte heller att det vanliga tänkandet förslår: hög- eller duvateorin, upp- eller nedrustning. Nu är det dags att avskaffa kriget - helt enkelt. I sin bok

"Preventing War in the Nuclear Age" drar han upp riktlinjerna för hur varje stat för sig kan bidra till att avveckla kriget.

Dessa säkra män

Och man sitter där och förundras över dessa män, som har så säkra teorier, idéer och analyser om freden, om att världen går att rädda . . . varför tänker majoriteten män i världen annorlunda? Krig har alltid funnits, säger de. Krig måste vi ha för att bevara friheten. Krig måste vi ha för att syselsätta folk. Krig måste vi ha för att göra vår profit. Vad är det som gör att dessa fredsforskare tänker annorlunda än vanligt folk? Varför tänker vanligt folk som de gör?

I trädgården

TFF har tillkommit för att fredsforskning inte prioriteras vid universitetet eller annorstädes. Varför inte det, kan man fråga. Men TFF kan inte existera på den goda viljan, TFF behöver anslag. Och hur ska TFF få dem? Ja, så-

Forts på sid 2

Gott Nytt år VB!

Och man slår på Rapport och Aktuellt och dejå-vu-feelingkänslorna resulterar i följande årsvers:

Det var en gång ett år som gick tills det en dag tog slut och glömdes på ett ögonblick sånt har ju hänt förut

Men detta år var speciellt och inte lite full i fan Det lämna inte över snällt det börja om på nyårsdan

Med samma gamla händelser som hänt för ett år sen Samma vardags-eländelser drabba världen omigen

Ja, det var en gång ett år som gick och sedan börja om igen Och inte nog med att det gick men ingen tycks ha märkt nåt än

Hälsar Clas

VK LUND**anser!****LUND, SOVJET OCH KULTUREN**

När Jan Mårtensson för några år sen fick följa med Kungen och Silvia till Peking, drog han ett antal paralleller mellan politiken i denna stad och staden Lund.

Skall man idag beskriva den kulturella situationen i Lund vere det mer på sin plats med en liknelse vid Socialistiska Rådsrepublikernas Union, det som vanligen kallas Ryssland.

Liksom Sovjet är Lund mest känt för sina nu döda författare och kulturpersonligheter som varit verksamma här och vars minne nu vårdas av nostalgiska små föreningar. Liksom i Sovjets författarförbund är dessa föreningar i Lund mest verksamma med att försöka låna glansen från den avdöda för att på så sätt dölja att man inte själv kan prestera något.

Liksom den enda "stora" kulturyttringen i Sovjet är Bolsjoj-teatern, ett arv från tidigare herrar, är den enda kulturyttringen i Lund Kulturmejeriet, också en gåva från kulissen.

Sovjetunionens största författare, förutom Tjingis Ajtmatov borta i Kirgisien, är exporterade i exil för att förgylla parnassen i Paris och New York. Lund har Carl-Magnus von Seth i Dörröd men är annars bara bra på att exportera teatergrupper till Mellansverige. Att vi inte blivit så kända för förvisningen av Nationalteatern, Oktober, Proteus/Mercurius, Adde & Sigge m fl beror bara på att vi inte sköter vår PR lika bra som de herostratiskt ryktbara Moskva och Malmö.

Hur kan det vara på detta viset? Man kan ju börja med att analysera vår syn på oss själva. Sovjet tycks ha ett allmänt lillebrorskomplex gentemot resten av världen och har därför gjort den neurotiska kullebyttan att alla bra författare måste bo i Paris eller New York för att vara riktiga författare. Liksom med jeansen är det först när de egna blivit utländska som det är något med dem. Samma syn tycks vi ha gentemot Stockholm och den rikssvenska kulturen norröver. Vana som vi är vid television från Stockholm och Köpenhamn är det först när någon kommer därifrån som vi räknar med dem. Samtidigt sitter vi och gnäller över att den skånska kulturen förkvävs och att landet är centralstyrt av inskränkta stockholmare.

Nej, nu måste vi handla! Trots att vårt "system", dvs kommunen, är lika fantasilöst som systemet i Sovjet och bara kan låna teater utifrån är vårt ansvar för vad som händer lika stort i Lund som sovjetmedborgarens i Moskva. Nu måste vi kräva en scen med fast ensemble. Pengar till fria grupper och konststipendiefonder. En aktiv debatt och kritik av kulturen i Lund. Det är först när vi i en daglig tidning och i lokala etermedia får kommentarer av kulturen som den märks och får publik. Kan inte malmötidningarna uppmärksamma Lunds teater och konst måste vi ha en lokal tidning.

Och till sist måste vi känna oss

Nya frågor kring MOBILIA

Vpk:s utskott

— Är Karin Svensson Smith verkligen inte kvar i vpk:s centrala miljö & energipolitiska utskott, har några partimedlemmar frågat VB efter att ha läst senaste numret av medlemsorganet VPK-Information. Där saknas hennes namn på listan över de centrala utskott som partistyrelsen fastställde på sitt möte i december.

VB har liksom en rad andra tidningar uppmärksammat valet till kvinnopolitiskt utskott. De övriga utskottsvalen har hittills kommit i skymundan.

Kvar och kritisk

Vi kan genast lugna alla som uppskattar Karin Svensson Smith, bl a för hennes insatser i miljö- och hälsoskyddsnämnden i Lund. Jo, hon är kvar i utskottet och deltog i dess första möte för den nya verksamhetsperioden. Där framförde hon följande kritik av vpk:s uppgörelse med regeringen i avgasreningsfrågan som den skånska distriktsledningen har kommit med (refererad i VB nr 42/85), nämligen att man sålt viktiga principer för en grynvälling. Vpk går med på två års uppskov med införandet av katalytisk avgasrening i utbyte mot en föga förpliktigande skrivning om långtradare och motorvägsbyggen.

Tyvärr fick hon inte utskottet med sej i sin kritik av ett beslut som allvarligt kan skada vpk:s anseende i miljökretsar.

"Ett förbiseende"

Men varför saknades då hennes namn på utskottslistan? Jo, enligt vad VB erfar valdes hon inte av partistyrelsen till att ingå i det nya utskottet. Hon fanns heller inte med i valberedningens förslag. Det var först efter en påstötning från förra Ny Dag-redaktören Per Francke som länge samarbetat med Karin Svensson Smith, bl a i Folkkampanjens centrala ledning vid folkomröstningen, som det blev en ändring. Partistyrelsens verkställande utskott förrättade ett fylnadsval.

Vid kontakt med particentralen bekräftar man de formella omständigheterna, men förklarar att det var ett tekniskt missöde och förbiseende som gjorde att Karin Svensson Smiths namn saknades i det valberedningsförslaget som partistyrelsen fastställde. Det är också den förklaring som Karin har fått av valberedningens ordförande

som människor som kan skapa, lära oss mer och ge alla tillfälle till studier. Kan Sverige producera så många bra tennisspelare, New York så många välskrivande och menlösa författare bör Lund kunna producera massor av bra, välskrivande författare, duktiga konstnärer och spännande balettdansare. Skall detta uppnås kan man inte som nu skära ner den kommunala musikskolan utan man skall utvidga den. Man bör också satsa mer på teckning och dramatik än det lilla läroplanen ger i våra gymnasieskolor.

För att lämna parallellerna i österled och se väster ut kan vi avsluta med att meddela att staden Reykjavik, obetydligt större än Lund, snart skall bygga sitt konserthus. När får vi vårt?

Ouppklarade frågor

Frågan är om man ska nöja sej med det svaret, säger ledande vpk-are i Lund. Karin Svensson Smith var nominerad av skånedistriktet, och om inte annat borde någon av PS-ledamöterna från Skåne ha reagerat på mötet mot att hennes namn saknades. Och har VU utan vidare rätt att gå in och komplettera utskott? Tänk om det nu var så att en majoritet av PS inte ville välja om Karin Svensson Smith till miljö & energipolitiska utskottet!

Längre kommer inte VB med detta för dagen. Vi noterar också att Gunnar Stensson från Lund, trots sina obestridliga förtjänster på området och trots sin nominering från Skåne, inte kom med i det internationella utskottet. Inte heller kom den nominerade Iris Nilsson in i kvinnopolitiska utskottet. Även till arbetsmarknadsutskottet förelåg en nominering från Lund, men det utskottet är inte klart än.

Lundabon Roland Andersson blev däremot omvald till det bostadspolitiska utskottet. Omvalda till det skolpolitiska utskottet blev Daniel Kallós och Eva-Mari Köhler.

Gr

VÄLKOMNA

till ett nytt år med Veckobladet. En hel del har hänt under vårt fyra veckor långa uppehåll, så allt som ville in har inte fått plats i detta numret trots att det är späkat. Men nu kör vi varje vecka fram till i sommar.

o o o

Det personliga är det högsta i journalistiken, brukar vi i VB travestera Geijer. Ingen hobby hos någon av redaktörerna är så bisarr att den inte ger avtryck i spalterna.

VB bildar skola. I söndags kunde vi se hur Sydsvenskans Jan Mårtensson tillsammans med några kumpaner lade beslag på lundadidas bästa utrymme för att klaga över Akademiska Föreningens krog, som inte serverade pytt som Mårtensson var van.

Förut var det Jan Hinderson som överförde något av VBs lättsinne till Sydsvenskans stela handdelssida. Mera sånt!

o o o

Sen vi träffades har två s-riksdagsmän från Lund utmärkt sej. Bo Södersten har hyllat Reagens ekonomiska politik medan Lennart Pettersson krävt svensk reklamteve.

Södersten sitter i riksdagen för Kopparbergs län. Pettersson representerar Mårtens Fäläd.

o o o

Den nygamla borgerliga majoritetens förödande beslut låter inte vänta på sig. Livsmedel på MOBILIA och livsmedel på Britta&John beslöt borgarna tillåta vid byggnadsnämndssammanträdet i onsdags. Steget till en stormarknad på Mobilia är inte långt. Nu kommer hela det gamla Boettvaruhuset att fyllas med allsköns mat vid sidan av kramset och dra till sig bilburna kunder på väg hem till Norra Fäläden och Gunesbo. Inte kommer man att åka kollektivt längre när man kan handla där! Nej bilåkandet ökar, kvar blir de som måste släpa sig hem till fots med varorna när småbutikerna på Väster läggs ner och busstureorna dras in för att folk åker bil istället.

Det uppseendeväckande under 1984 var folkpartiets svängning till förmån för livsmedel på Mobilia. Idag har centern också svängt. Varför? "Vi känner oss nödsakade att gå med på den här dispensen", sa Folke Larsson (c) i byggnadsnämnden. Av de övriga borgarnas press? Kohandeln är uppenbar, varför skulle annars centern ha två ledamöter i byggnadsnämnden när man är mindre än vpk som bara har en.

De nya livsmedelshallarna kommer inte att vara till gagn för lundaborna. De innebär en överetablering som konsumenterna får betala när de mindre hallarna slås ut. Och några lågpriser blir det inte när ICA sen tar över Mobilia och i stort sett får monopol på livsmedel i Lund.

Se till att få bort borgarna i nästa val! Kampen har börjat!

Thomas Schlyter

BLIR DET NÅN RING?

Håller kampen mot Västra Ringen på att ge resultat? Den frågan är berättigad efter senaste Kommunstyrelsemötet. När länsstyrelsens arbetsplan passerade byggnadsnämnden var m,s och fp eniga om att i stort tillstyrka planen. I kommunstyrelsen sa s nej till förbifarten norr om Värpinge, över Rinnebacksravinen, något som fick m att begära bordläggning av ärendet. Kanske var detta ett första steg mot det enda fönuftiga: Nej till hela projektet.

I köket. Forts fr sid 1

ger en övertygad Jan, vi har forskare knutna till oss över hela världen, de kallas rådgivande panel och de kommer från Italien, Frankrike, Ungern, Japan, Australien mm och de ska söka anslag i sina respektive länder, och vi, stiftarna här i Sverige, från departement, institutioner, från allt som inte har med vapenindustrin att göra (där hade det väl annars funnits medel...)

Till sommaren ska man ha trädgårdsseminarium.

Det låter så enkelt, de är så övertygande...

Lycka till TFF!

Karin Lentz

Work-out med Anderséns

Nu kan Jane Fonda och de andra gå och dra något gammalt över sig. I bokhandeln (och i receptionen på Gerdahallen) föreligger nämligen nu "Gympa - Boken om allsidig träning" av Bertil och Kerstin Andersén, Anders Faager och Gun Lauritson (Liber 1985, 90 kr). Det är, kort uttryckt, en bok som på ett utmärkt sätt sammanfattar den typ av motion och rörelseträning som sedan ett tjugotal år bedrivits av det man något chauvinistiskt skulle kunna kalla lundaskolan i svensk motionsverksamhet.

Jag tänker inte bli tjugig och än en gång för VBs läsare utveckla alla de skäl som finns för att regelbundet delta i någon form av motionsverksamhet. Motion är förmodligen hälsosamt, men i första hand är det skönt och man blir helt enkelt lite lyckligare med livet.

Som en nyponros

Överklassen som alltid har vetat att suga ut det göttaste av livet får lära sig detta redan i vaggan, men en del av oss andra har haft en ganska lång väg till den insikten. Självsåg jag onödigt kroppsrörelse vara närmast nedbrytande tills jag någon gång på 60-talet hamnade på morgongymnastiken på gamla Palaestra. Denna känsla att komma ut i Lundagård i decembermörkret fem i nio på morgonen, väl genomblödd i huden! Man känner sig frisk som en nyponros och fullt beredd att springa barfota i snöslasket till jobbet.

I den här boken har Andersén m fl helt enkelt samlat upp sina rörelser och illustrerat dem med fotografier på ett som jag tycker tydligt och pedagogiskt sätt. Med finns också motiven bakom rörelserna, exakt vilka muskelgrupper de avser att träna, och varför. Ett av de sätt på vilka den här sortens gymnastik skiljer sig från den gamla skolgymnastiken är just att den vädjar till förnuftet, till fysiska fakta och inte till de gamla klichéerna om magen in och bröstet ut. Man blir inte kommanderad eller underskattad, man deltar i ett civiliserat samtal. I det avseendet företräder den här boken väl sina författare - den inleds med drygt 40 sidor allmäntext med diskussion av konditionsuppbyggnad, förslag till sätt att komma i gång med konditionsträning, råd om joggingskor, förebyggande av skador, varning för farliga rörelser, hur man kommer tillrädda med ryggsproblem etc. Det är en läsvärd text i sig och den kunde gärna ha varit ännu mer omfattande.

Den andra sidan av den här sortens gymnastik är dess sensualism i ordets ursprungliga mening, den rörelseglädje som är en viktig del av helheten. Det är naturligtvis svårare att förmedla i en bok och fotografierna ger väl ibland ett lite väl kliniskt och kallt intryck. Undantaget är bilderna med Kerstin Andersén - hon lyckas genomgående, fråga mig inte hur, förmedla just denna värme och glädje. Musiken är en annan viktig del av totalupplevelsen av sådan här verksamhet och där blev jag besviken på boken. Som en annan motionsledare har fått erfara är det faktiskt inte helt lätt att kombinera ihop rörelser och musik. Jag inser att det inte hade varit

helt lyckat att knyta samman varje rörelse med den ena eller andra snabbt glömda inspelningen, men några exempel hade inte skadat och lite tips hade den här erfarna gruppen av motionsledare säkert kunnat förmedla.

Och samhället?

Den här boken är viktig bl a därför att dess idéer och synsätt kommer att spridas av en del av de tusentals människor som strömmar genom Lund ut över landet. Därför tycker jag det är synd att inte Bertil Andersén också här tar chansen att ta upp idrott och motion till diskussion i ett större samhällligt perspektiv. Att han har starka och väl genom-

tänkta synpunkter i sådana frågor är ingen hemlighet, och han kan tala med den tyngd som kommer ur en lång och framgångsrik verksamhet för både elit och motionärer. Det är synpunkter som jag tror skulle kunna ligga till grund för en mera aktiv hållning från t ex Vpk Lund både ideologiskt och konkret kommunalpolitiskt i dessa frågor. Den som har blivit bortkörd från sin motionssimning på simhallen därför att några 13-åriga simmarbroilers ska ges ensamrätt vet vad jag talar om. Det återstår oerhört mycket att göra för att motion och rörelseglädje ska bli tillgängliga för alla, och en hel del av det måste göras på politisk väg.

Det här är alltså en angelägenhet för alla, t ex inte bara för lönnfeta lektorer eller maratonlöppande mellanskiktare. T ex utmärks de flesta kroppsarbeten av sådana ensidiga och slitsamma arbetsställningar att behoven av mera allsidig rörelse blir ännu mer påtagliga än för skrivbordsarbetare. Men hjälp finns alltså att få. Den som bor i Lund behöver ju inte ens skaffa den här boken utan kan mot en löjligt låg avgift delta i njutningarna på Gerdahallen under den här författarkvartettens ledning. Man behöver inte vara student eller ha rosa benvärmare, kom som du är.

Sten Henriksson

Fortsatt oenighet om kommuninformationen

Vid MBL-förhandlingarna förra veckan om organisationen av den planerade kommunala informationscentralen lyckades parterna inte ens på någon punkt. Nya förhandlingar är utsatta till i början av februari.

I samband med att den kommunala informationssekreteraren slutade sin anställning för några år sedan vakantsattes tjänsten. Avsikten var att undersöka möjligheten av att samordna kommunal information, turistbyrå och konsumentinformation i en enhet; under förutsättning dock att man kunde finna lokal som rymmer alla tre verksamheterna. Det senare har lyckats, den planerade informationscentralen ska i vår flytta in i nybygget i Kattesund.

Kommersiell prägel

Det organisationsförslag som kommunen-arbetsgivaren lade fram inför förra veckans förhandlingar var kontroversiellt i flera stycken. Tanken att förordna nuvarande turistchefen Kjellin till chef för den samordnade verksam-

heten ses med misstro på många håll - den kommersiellt präglade verksamheten på turistbyrån anses inte vara någon lämplig bakgrund för en informationschef med ansvar även för kommunal- och konsumentinformation. Kjellins personliga kompetens har också ifrågasatts. Saco/SR-föreningen i Lund (som Kjellin tillhör) har t ex begärt att tjänsten ska utannonseras så att man kan få fram sökande med annan informationsinriktning.

Tidsbrist

Turistbyråprägel i det framlagda förslaget understryks också av att man föreslår att turistbyråns nuvarande marknadsförare ska omvandlas till kommunal informationssekreterare och att en kansliutskott från turistbyrån också överförs.

Dessa personer ska enligt förslaget också serva turistbyrån och de andra avdelningarna med marknadsföring och produktion av trycksaker och annat material. Hur mycket tid blir det då över till den viktiga kommuninformationen?

SVAR TILL MILJÖINTRESSENT

Det var glädjande att någon läsare tagit mitt yttrande över VPK Lunds miljömotion på allvar och kämpat sig igenom redaktionens ingress om min ringa person (bitsk, rättträdig, herre, medkänsla för hundar, stil, ny, hörs m fl artigheter). Jag menar helt klart att den sopförbränning vi idag har skall upphöra. Stora delar av de sopmängder vi idag bränner kan återvinnas. Vad återstår då att förbränna? Kanske inte så mycket, men tillräckligt för att tillsammans med t ex halm, flis, skogs- och trädgårdsavfall kunna fortsätta att driva anläggningen vid Spillepengen med ekonomi. Denna anläggning har ju fö en rökgasrening som är vida överlägsen alla andra energianläggningar i området. Det skulle vara intressant att få ta del av vad Mats Bohgard och Ulla Henriksson i renhållningsstyrelsen tycker.

Fram för en ökad debatt om sopor och sophantering!

Vänliga hälsningar

Lars Bengtsson

ETT SVAR TILL

Du undrar varför inte vi vpk-ledamöter protesterade när m&h (miljö- och hälsoskyddsmyndigheten) lämnade sitt bifall till Rahms ansökan om tillstånd enligt miljöskyddslagen. När ansökan behandlades på nämndens sammanträde frågade jag om det hade kommit några klagomål mot Rahms utsläpp. Enligt tillförlitliga källor

har det inte kommit några skriftliga eller muntliga klagomål till m&h-förvaltningen sedan Rahms nya reningsanläggning installerats. Känner inte vi vpk-ledamöter till något missnöje eller själva hittar något anmärkningsvärt i beslutsunderlaget till yttrande över en verksamhet kan vi knappast gå emot att ett tillstånd får bifall.

I de fall vi misstänker negativa hälso- och miljöeffekter av företagsutsläpp, har vi gjort vad vi kunnat för att begränsa dem. Det kan knappast vara någon nyhet för "Röd miljöintressent" att vpk Lund under 1985 bedrivit en omfattande verksamhet mot luftföroreningar. Ska krav på minskade utsläpp ha en chans att gå igenom fordras såväl parlamentariska som utoparlamentariska aktiviteter. Vår kamp mot ÅRs och Tetra Paks miljöförpestning har ännu så länge varit framgångsrik. När det gäller Gambro kan jag däremot meddela att vpk vid nämndens sammanträde den 14.1 blev ensamma om att anse att kommunfullmäktige ska verka för att etylenoxidens (Gambros giftiga steriliseringsgas) gränsvärde ska sänkas till noll. Nämnden ansåg inte heller att Gambros verksamhet behövde bli föremål för bindande prövning enligt miljöskyddslagen. Här återstår med andra ord mycket att göra. Att klaga på Rahms samtidigt som Gambro lämnas i fred är som att sila mygg och sälja kameler.

Karin Svensson Smith
Vpks ledamot i m&h

PS Kärnkraft luktar inte heller.

Har du flyttat?

Skicka hela adressdelen med din gamla adress till Veckobladet, Bredgatan 28, 222 21 Lund. Min nya adress är:

Adress: .....

Postnummer: ..... Postadress: .....

Leninismen, en fundamental ideologi i Vpk

För ett antal veckor sedan kritiserade jag i ett debattinlägg i VB Vpk:s bekännelse till leninismen. Eftersom leninismen är en av Vpk:s heliga kor, så förväntade jag mej en kraftigt moteld. Så blev inte fallet. Till dags dato har sammanlagt två kritiska artiklar inkommit till VB, Roland Andersson (RA) i nr 34 och Gunnar Belin (GB) i jubileumsnumret. Leninismen tycks inte stå särskilt högt i vänsterkretsar i Lund. Till yttermera visso är det tveksamt om något av de båda mot mej kritiska inläggen verkligen försvarar leninismen.

Centrala frågor

GB ställer för den socialistiska demokratin centrala frågor. "Vilka gränser skall sättas för yttrandefriheten och politisk verksamhet som riktar sig mot demokratin", frågar han sig bland annat. Ett ganska allmänt hålet, men till sin innebörd fundamentalt svar, som vi som demokratiska socialister måste ge på den frågan är att den socialistiska demokratin måste ha vidare gränser än vad som finns i de mest utvecklade kapitalistiska demokratierna. Dessa kapitalistiska demokratier (som t ex Sverige) ger idag fritt utrymme även för politiska organisationer som syftar till ett annat ekonomiskt system. Och så vitt vi kan se i dag ger de också möjligheter för minoriteter som syftar till systemförändring att bli majoriteter. Om den socialistiska demokratin av medborgarna ska betraktas som djupare och rikare måste den ge utrymme även för politiska partier som har en systemöverskridande målsättning. Om en minoritet i ett politiskt system bara får verka som just minoritet, dvs om den inte har rätt att bli majoritet, så kan systemet knappast kallas demokratiskt.

Korrigeringsmöjligheter

I grunden handlar det alltså inte, som GB skriver, om rätten att i ett socialistiskt Sverige "kunna rösta fram en återgång till kapitalismen". Det handlar fastmera om att vi och andra socialistiska organisationer måste ge - så gott det nu går - medborgarna garantier för att de under färden mot socialismen och även väl framme vid det socialistiska målet ska ha möjlighet att korrigera och modifiera en utveckling som de inte gillar. *Socialismen kan aldrig byggas eller bestå mot en folkmajoritets vilja.*

Dessutom anser jag att det är galet att tro att frågan i ett socialistiskt Sverige kommer att ställas så enkelt och entydigt som "för fortsatt socialism eller tillbaka till kapitalismen". I en framtida, möjlig, socialistisk ekonomi, som i stort sett ligger i mörker för oss, torde de flesta ekonomiska reformkatter vara grå.

Dystra historiska erfarenheter från realsocialismens länder visar att det alltid är den härskande gruppen inom partiet som definierar vad som är en väg tillbaka till kapitalismen (se t ex världshistoriens kanske störste leninist, J Stalins, kamp mot bl a Bucharin). Det kan aldrig vara ett parti eller en koalition av partier som bestämmer vad som är "bra" eller "dålig" politik - det måste alltid vara folkmajoriteten.

Demokrati för minoriteter

Och om nu den socialistiska demokratin är, som GB menar, av samma avgörande betydelse som rösträttsreformen, så finns det väl ingen anledning att frukta att den ska avskaffas på demokratisk väg. Jag kan inte så här på rak arm erinra mej något historiskt fall där en folkmajoritet avskaffar allmän rösträtt.

"Det förefaller mej rätt fänigt att börja diskutera socialismens avskaffande innan vi ens har gjort klart för oss dess innehåll", menar GB. Nu har jag väl aldrig velat ta upp socialismens avskaffande till diskussion, men om det är på det viset (och det är det nog) att Vpk självt inte har klart för sej hur socialismen ska se ut, så förefaller det mej synnerligen rimligt att Vpk måste göra medborgarna förvissade om att de får behålla sina korrigeringsmöjligheter om de mot förmodan skulle rösta fram Vpk till makten. Det är alltså inte frågan om att Vpk ska verka för socialismens avskaffande, det gäller medborgarnas möjlighet att behålla och utvidga demokratin under socialismen. Demokratin är alltid i första hand till för minoriteter, de som tänker och tycker annorlunda, de som arbetar mot majoriteter. Demokrati kan inte bara vara rätten för en minoritet att verka som minoritet, utan också rätten för minoriteten att som majoritet förverkliga sin politik. Egentligen borde den här frågan inte vara så märklig. Våra danska kamrater i Socialistisk Folkeparti har i sitt program uttryckt saken enkelt och entydigt: "Et flertal for socialisme i befolkningen vil naturligt afspejle sig i et socialistisk flertal i Folketinget. Hvis det undervejs - via stemmesedelen - viser sig, at flertallet skifter opfattelse, og flertallet går tabt, vil det være udtryk for, at den socialistiske bevægelse ikke har den nødvendige styrke, og den må uden forbehold respektere dette menings skifte." Det är ingen tillfällighet att Vpk saknar en motsvarande skrivning i sitt program. Frågan är högkontroversiell i partiet.

Vem startar korståg?

RA menar att jag startat ett korståg mot leninismen. Men det är inte jag som startar korståg i det här partiet. Korståget utgår från andra håll. RA påstår att jag överdriver i min kritik av leninismen, men anger visligen inte på vilket sätt jag skulle överdriva. RA fruktar att en kritik av leninismen inte kommer att ges utrymme "att diskutera själva programtexten" och menar att det är "bäst att undersöka åsiktsskillnader om konkreta textställen först och vänta med etiketterna tills den diskussionen är avslutad". Hursa, vaba? Jag sätter inte etiketter i detta fall. Det är *partiprogrammet* självt som gör det. Och jag tar upp konkreta åsiktsskillnader mellan mej och programmet.

Partiprogrammet slår fast att partiets grundval är den "vetenskapliga socialismen, Marx' och Lenins revolutionära teori".

Alltså: Vpk står på två ideologiska ben, dels Marx teorier, dels Lenins. Dessa olika teorier skulle, menar partiet, bilda en enda enhet, som gör att vi kan tala om *en* teori. De tu har blivit ett: marxism-leninismen. När jag vill diskutera leninismens roll för Vpk är det alltså i själva verket en för partiet fundamental ideologi jag tar upp till debatt.

Leninism i teori och praktik

Men det kanske är på det viset, som både RA och GB uttalar tycks mena, att leninismen egentligen inte finns i partiet, eller att den inte är något problem. För leninister har leninismen alltid varit ohyggligt oproblematiskt, men om vi vill få en socialistisk utveckling till stånd så är den ett hinder, ett problem, för Vpk. Och visst finns leninismen - i partiprogrammet och i praktiken. Finn Hagberg har i VB pekat på några ställen i partiprogrammet som präglas av leninistiska tankegångar, så jag behöver inte gå in på det här.

I *praktiken* genomsyrar leninistiska tankegångar också de flesta partiverksamheter. De är som en gammal surdeg som ligger och jäser och ständigt slå upp nya bubblor. Jag ska bara ge ett enda exempel (även om exemplet kunde tusenfaldigas).

Ett antal partimedlemmar från olika delar av landet sände i jäns en skrivelse till partistyrelsen där man protesterade mot "den nya majoritetens" planer på att kraftigt möblera om i det centrala kvinnopolitiska utskottet.

En partistyrelseledamot yttrade (enligt Ny Dag) om detta tilltag: "Jag ser det som ett rent fraktionsarbete mot VJ." Och själva partisekreterären menade att protestmetod "är en främmande arbetsmetod för Vpk". Här har vi den leninistiska parti- och människosynen i sin prydno: disciplinkraven, soldatpartiet, "demokra-

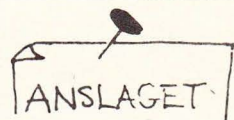
tisk" centralism, fraktionsförbud, lita på ledningen.

Folk är inte dumma. Nog låter de citerade partistyrelseledamoternas yttranden som vore de släkt med uttryck som "fraktionsarbete riktat mot proletarietets förtrupp", "främmande arbetsmetoder för den socialistiska staten", som man så ofta hör från den real-socialistiska härskande klassen. Och visst: Vpk och partidiktaturerna i öster öser ur samma ideologiska källa: leninismen. Ska Vpk bli det parti som kan föra socialismens sak framåt i Sverige måste det snarast söka sej en ny källa.

Ulf Nymark

PS till Roland Andersson

Om du replikerar på detta inlägg så får jag tillfälle att ta upp frågan om leninismens historiefilosofi. Den fick inte plats här. Till slut: "Om jag hade tvivlat på partiets demokratiska pålitlighet hade jag köpt fiskedrag för min medlemsavgift", skriver du. Eftersom du är en klok person så borde du nog göra som jag. Både och, dvs både betala medlemsavgiften i Vpk och köpa fiskedrag. För säkerhets skull.

Föddes

MATILDA

den vilda - eller milda?

Göteborg 5 januari 1986

Mia & Rune

KU. "Inspark" för våren ons 15.1 på KU-lokalen kl 19. Vi presenterar vårplaneringen och röjer samt fikor. BLÅSORKESTERN. Sö 19.1 kl 19 rep på Palaestra. Nya särskilt välkomna. ÖI efteråt. VPK IF. Träningen på Lerback-skolan börjar lö 11.1 kl 16-18.

Kompul 20.1 kl 19.30. Dagens politiska frågor: diskussion med KUs styrelse (19.30) och centrumutredningen.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Karin Blom, Lars Borgström och Gunnar Sandin

Kontaktredaktör nästa nummer Gunnar Sandin, tel 135899